

Xina, una economia emergent¹

Mireia López Rey

mireia.lopez06@campus.upf.edu

Adriana Petit Polo

adrianaPP@blanquerna.url.edu

I. “Xina, una economia emergent” pretén investigar les causes de l’augment espectacular de l’economia xinesa en els darrers anys. Des d’uns anys ençà, l’economia d’aquest país asiàtic està en boca de tots els grans economistes del món, perquè ha batut rècords i ha assolit un creixement sense precedents. La Xina és un tema candent en la societat actual i aquest és un dels motius pels quals vam triar investigar-la. Tothom parla de la Xina del present i del futur, però quines han estat les causes que li han permès convertir-se en una de les principals economies mundials? Aquesta pregunta és a la qual vam intentar donar resposta amb aquest treball.

Però, la nostra recerca no es limita només al passat, sinó que a més, vam voler analitzar la situació actual del gegant des d’un punt de vista social explicant els problemes als quals s’enfronta. Uns problemes que poden posar en perill la seva estabilitat econòmica, política i social i en conseqüència, l’estabilitat de l’economia mundial. El creixement econòmic no ha afectat de la mateixa manera els més de mil tres-cents milions de xinesos, una quarta part de la població mundial. La Xina de l’oest continua sent pobre i rural, mentre que la Xina de l’est sembla un altre país, és rica i moderna, on els seus gratacels converteixen a aquestes ciutats en urbs occidentals. El gegant asiàtic s’ha convertit, doncs, en un país de contrastos on la tradició d’una societat amb més

1. Síntesi del treball de recerca premiat a la 5a convocatòria del Premi Palau Vera el 2008. El centre on es va realitzar la recerca és el Jaume Viladoms de Sabadell, i el tutor va ser el professor Xavier Ledesma.

de 5.000 anys d'història intenta sobreviure a la modernitat; i en un país de contradiccions on la riquesa conviu amb la pobresa, el luxe amb la misèria i el desenvolupament amb el subdesenvolupament.

L'economia mundial està sent afectada per la competència de la "fàbrica del món" que contribueix a la deslocalització de les indústries occidentals cap a l'Orient i també, al tancament de les més febles del mercat mundial. Així mateix, també cal tenir en compte que aquest país atípic, ja que és comunista però amb una economia de mercat que ells anomenen "socialisme de mercat", cada vegada té més rellevància en les qüestions i organismes polítics internacionals, la qual cosa evidencia la seva hegemonia mundial.

Finalment, vam voler pronosticar quina serà l'evolució econòmica de la Xina en els pròxims anys i com ens pot afectar el seu creixent poder tan econòmic com polític en el panorama internacional, en un moment en què la globalització és més present que mai en la nostra vida quotidiana.

II. Per realitzar el nostre treball hem consultat diversos llibres, alguns de reconeguts economistes a nivell internacional i nacional, sobre l'economia i la societat de la Xina. A més, per actualitzar dades hem recorregut a organismes internacionals com el Banc Mundial, l'Organització Mundial del Comerç o el Bureau d'Estadística Xinesa. La premsa escrita amb diaris electrònics també ens ha estat de gran ajuda per trobar informació més recent, ja que la majoria dels llibres consultats feien referència als anys anteriors de l'ingrés de la Xina a l'Organització Mundial del Comerç (OMC). El material audiovisual, per altra banda, ens ha ajudat a comprendre millor la situació d'aquest gegant i els seus problemes, alhora que hem pogut observar els contrastos, dels quals hem tractat al llarg del treball.

Pel que fa al treball de camp, hem analitzat diferents vídeos i exposicions fotogràfiques, a les quals vam assistir. Així mateix, vam demanar ajuda a la Cambra de Comerç de Sabadell i a l'Ambaixada Xinesa, aquesta última sense gaire èxit, i vam visitar Casa Àsia. A més, també vam voler conèixer l'opinió de la població de la nostra ciutat respecte el tema i els motius que havien portat als xinesos a l'hora d'instal·lar-se en la nostra població i de decidir quin tipus de negoci posar.

III. La Xina és una economia emergent que aspira a convertir-se en la primera potència econòmica mundial cap a mitjans d'aquest segle. Una pretensió que amb un creixement anual del 10% des de principis del 2000 possiblement l'aconseguirà molt més aviat, fent tremolar el món tal com pronosticava Napoleó: "Allà (a la Xina) dorm un gegant. Deixem-lo dormir, perquè quan desperti el món sencer tremolarà".

Si a principis del segle XIX acaparava un terç del PIB i havia estat durant anys la primera potència exportadora e innovadora del planeta, a mitjans del XX es

trobava en un nivell de pobresa i insignificança econòmica similars a alguns països de l'Àfrica Sub-sahariana.

Durant els segles XIX i XX el país va patir molt entre els conflictes socials i les ocupacions estrangeres. La Revolució del 1911, democràticoburguesa, dirigida per Sun Yatsen (1866-1925), dirigent del Guomindag (Partit Nacional del Poble) va posar fi a la dominació de la dinastia Qing i, amb ells a més de dos mil anys de monarquia, i va proclamar el Govern Provisional de la República de la Xina. Govern al qual Mao es va enfrontar i es produí, d'aquesta manera, una guerra civil que va culminar el 1949, amb la victòria del bàndol comunista dirigit per Mao, el Gran Timoner, que va proclamar la nova República Popular de la Xina, que en plena Guerra Freda no va ser reconeguda per la majoria del països occidentals i es va bolcar cap a la Unió Soviètica, l'únic aliat del qual podia obtenir l'ajuda financera i tècnica per reconstruir el país.

Un cop assolit el poder, Mao va realitzar una sèrie de reformes que van consistir bàsicament a col·lectivitzar el camp i a convertir en públiques totes aquelles empreses privades. Així mateix, el Gran Timoner, va dissenyar un pla quinquennal amb ajuda dels soviètics. Ara bé, aquesta primer pla quinquennal (1953-1958) es va caracteritzar per la inadaptació al model soviètic, la qual cosa va provocar la falta d'aliments i la necessitat de cartilles de racionament que donà lloc a una campanya de descontentament popular, la Campanya de les Cent Flors del 1957. Va ser per aquest motiu que el 1958 Mao va trencar les seves relacions amb la URSS i va desenvolupar una nova estratègia: el Gran Salt cap Endavant (1958-1962). Aquests projecte que pretenia mobilitzar tota la població per assolir en pocs anys el nivell de desenvolupament de les societats occidentals va arruïnar l'economia provocant la mort de més de 30 milions de persones.

El fracàs d'aquesta experiència va produir tensions al partit comunista, que van forçar a Mao a pactar amb el sector més pragmàtic del partit i a permetre l'ascens de nous dirigents, alguns dels quals va acusar el 1965 de conduir la Xina cap al capitalisme. D'aquesta manera va començar l'anomenada Revolució Cultural, que va depurar tots els quadres del partit oposats a la línia de Mao, i es va instar a tot el país a seguir les directrius del "Gran Timoner", compilades al Llibre Vermell. Mao i el sector del partit comunista que li donava suport eren partidaris d'aprofundir en la lluita de classes mentre els seus oponents pretenien una política més conciliadora que reforcés l'economia del país. Mao i els seus seguidors, van guanyar la batalla gràcies a la mobilització de les masses juvenils enquadrades en la Guàrdia Roja.

Però després de la mort de Mao el 1976 la línia antimaoista va aconseguir imposar-se i el desembre del 1978 Deng Xiaoping es va proclamar nou líder del país. A partir d'aquest moment, el comunisme xinès va iniciar una nova política que tenia com a objectiu convertir el país en una gran potència econòmica i resoldre els problemes derivats d'un creixement demogràfic imparable gràcies a la introducció d'algunes pràctiques capitalistes, però sense abandonar el sistema polític comunista.

Des del 1989, un cop retirat Deng Xiaoping, el nou dirigent de la Xina va ser Jiang Zemin, que va inaugurar una etapa d'apropament a Occident i d'obertura de la Xina a noves relacions econòmiques amb els països capitalistes després dels fets de la plaça de Tiananmen, el 1989. Aquests successos es van desencadenar per la rebel·lió dels estudiants contra un règim molt immobilitat i contrari a l'obertura política i a la democratització. Els successos de Tiananmen van ser condemnats mundialment, la Xina va ser aïllada internacionalment i l'economia xinesa es va veure ressentida en disminuir considerablement els fluxos d'IDE (Inversió Directa Estrangera). No va ser fins el 1992, quan Deng Xiaoping va inspeccionar els territoris industrialitzats del sud de la Xina i va donar el vistiplau per què es continuessin duent a terme les reformes econòmiques d'obertura a l'exterior, que l'economia xinesa es va recuperar tornant a rebre els fluxos d'inversió estrangera que tant l'han ajudat en el seu creixement econòmic.

Finalment, una última dada molt important tant en la història de la Xina com en la història del comerç mundial va ser el 11 de desembre del 2001, quan el país asiàtic es va incorporar a l'Organització Mundial del Comerç (OMC), després de quinze anys d'àrdues negociacions, especialment amb els Estats Units, que veien com un perill per a la seva economia l'ingrés del gegant asiàtic en aquesta entitat internacional.

IV. Però, quines han estat les causes d'aquest creixement econòmic? Principalment, l'espectacular creixement econòmic xinès ha estat possible gràcies a Deng Xiaoping, l'arquitecte general de la reforma i l'obertura i el procés de modernització socialista de la Xina, i a Jiang Zemin, que va continuar amb la seva obra. Les reformes plantejades durant la dècada dels 80 i dels 90 van permetre créixer al gegant asiàtic principalment per la via de les exportacions, afavorides pel baix cost de producció a causa de la gran quantitat de mà d'obra barata, i de la inversió estrangera, afavorida per les Zones Econòmiques Especials, que oferien avantatges fiscals i aranzelaris a les empreses estrangeres, a les *joint-ventures*. Unes reformes que van tenir èxit gràcies a la seva gradualitat d'aplicació (*learning by doing*), a diferència del seu veí socialista rus (que va realitzar totes les reformes de cop, estratègia anomenada *big-bang*), i que han tret des del 1978 a uns 400 milions de xinesos de la pobresa i han permès la millora de la qualitat de vida de la població d'aquest país asiàtic. El *learning by doing* xinès va consistir a experimentar les possibles reformes o mesures primer a petita escala. Quan es comprovava que aquestes tenien efectes positius s'estenien a àrees geogràfiques més amples o a altres sectors econòmics. Finalment, cal dir que l'estabilitat macroeconòmica que travessava la Xina en aquell moment i l'elevada taxa d'estalvi que posseïa el país asiàtic que va permetre mantenir la inversió en períodes de vaques magres també han contribuït a aquest creixement econòmic sense precedents.

V. Malgrat tot, el creixement econòmic també ha portat greus problemes socials i polítics. La desigualtat social cada cop és més evident entre les costes industrialitzades del sud i est del país i l'oest agrícola, ja que les reformes no han beneficiat de la mateixa manera a tota la població. Aquest fet ha provocat que milers de persones es desplacin del camp a la ciutat, en l'èxode rural més gran de la història, per poder treballar en les fàbriques en unes condicions laborals precàries. L'explotació laboral i la vulnerabilitat dels Drets Humans ha permès a la Xina produir a baixos costos i convertir-se en la "fàbrica del món", provocant el malestar de molts sectors de la societat.

Un altre problema al qual s'enfronta el país liderat per Hu Jintao és l'atur. Amb la implantació del "socialisme de mercat" es van començar a realitzar de manera progressiva una sèrie de reformes com la privatització de les empreses estatals que han provocat que molta gent s'hagi quedat a l'atur. Si el comunisme garantia un lloc de treball per a tot xinès, el "socialisme de mercat" ha permès als empresaris acomiadar els treballadors menys productius per tal d'augmentar els beneficis i la productivitat de l'empresa, i incrementar d'aquesta manera el nombre d'aturats del país asiàtic. Actualment es calcula que l'atur en les zones urbanes és del 4,6 % de la població activa, encara que alguns economistes consideren que aquesta xifra és molt més elevada. A més, cal tenir en compte que la mà d'obra xinesa creix a un ritme de 10 milions de nous treballadors cada any, amb la qual cosa el Govern ha d'intentar crear llocs de treball per tal d'acollir-los en el món laboral.

Així mateix, cal afegir que només aquells assalariats urbans tenen un sistema de seguretat social. Per aquest motiu, la Xina està assentant els fonaments d'un sistema de seguretat social i està invertint més en la gent, com per exemple en educació i sanitat, i més en el món rural, que alberga la majoria de la seva població.

Aquests fets han provocat que molts sectors de la societat comencin a demanar més llibertats, com la d'expressió, i la democràcia política, en un moment en què amb la introducció al sistema d'economia capitalista, economia que els dirigents xinesos anomenen "socialisme de mercat", el Partit Comunista no té cap legitimació. Els Successos de Tiananmen del 1989 van ser un exemple d'aquesta inestabilitat política i crispació social. Davant aquesta situació, esperem que en els pròxims anys la Xina comenci a democratitzar-se per evitar una greu crisi econòmica, política i social que no només afectaria el país, sinó també tot el món, en una època en què aquest s'està globalitzant. Al llarg de la història de la Xina els canvis socials i polítics que s'han produït sempre han estat provocats per revoltes de la població rural, la menys afavorida per aquestes reformes i encara, avui dia, la més nombrosa. Si aquesta població no es beneficia aviat del creixement econòmic, es revoltarà, produint aquesta crisi que hem esmentat. Per aquest motiu, Jiang Zemin ja va anunciar, el novembre del 2002, durant el XVI Congrés del Partit Comunista Xinès que la construcció de l'Estat de Dret a la Xina finalitzaria el 2014. Tot i que, no ha estat fins el març del 2007 que el Partit Comunista Xinès va presentar per primera

vegada des del 1989 un pla de democratització gradual. Aquest programa, titulat *Assaltant la fortalesa; informe sobre la investigació de la reforma del sistema polític de la Xina, després del XVII congrés*, tracta aspectes essencials com la reforma judicial, el desenvolupament de la societat civil i de la religió, la reforma del Govern, la necessitat de crear estructures de control i contrapès en el poder executiu, la llibertat de premsa o la reforma del Partit Comunista. Una reforma política urgent que s'ha de dur a terme de forma gradual en tres fases fins el 2040, ja que, segons aquest document, “una introducció ràpida del sistema multipartidista, amb pèrdua de control de l'exèrcit i completa llibertat de premsa, suposaria desordre, divisions i inestabilitat pel país”. En un termini de catorze anys, fins al 2021, la Xina haurà de “construir un país modernitzat i democràtic basat en el dret” i els següents vint anys fins el 2040 serien per “madurar i perfeccionar” el sistema democràtic. L'objectiu de la reforma política es “promoure el desenvolupament econòmic, el manteniment de la seguretat de l'Estat i aconseguir una transformació estable de l'estructura social”, afirma l'informe. “És el camí inevitable per l'estabilitat a llarg termini del Partit Comunista Xinès i del país”.

Ara bé, els intel·lectuals i bona part de la classe urbana xinesa temen la democràcia perquè convertiria els menyspreats i ignorants camperols—la majoria de la població— en un sector decisiu perjudicant, d'aquesta manera, els seus interessos socials i econòmics.

Els Jocs Olímpics de Beijing 2008 esperen ser un impuls per a aquesta democratització i pel reconeixement de certes llibertats individuals, encara que amb els últims esdeveniments produïts al Tibet, aquesta esperança sembla ser una utopia.

Altres debilitats que poden fer tremolar el gegant asiàtic són l'envelliment de la seva població, el 2006, 132 milions de persones sobrepassen els 60 anys, i el sector financer, per la gran quantitat de crèdits vençuts i no recuperats que posseeixen els bancs.

VI. Per altra banda, el pragmatisme que tant caracteritza la societat xinesa, també ha caracteritzat el seu creixement econòmic, un creixement econòmic insostenible, en el sentit que la Xina ha crescut econòmicament sense importar-li ni tenir en compte la degradació del medi ambient, tema de gran rellevància en l'actualitat. La Xina s'ha convertit en el “regne” on ja no es veu el sol, tal com passa a les ciutats xineses de Linfen o Tianying, que són dues de les deu ciutats més contaminades del món segons The Blacksmith Institute. Però la contaminació no tan sols afecten a aquestes dues ciutats del país asiàtic i el problema mediambiental s'estén com una taca d'oli per tot el país, un país sense cap consciència de respecte al medi ambient. La pol·lució mata 300.000 persones cada any; prop de 900 milions de persones del país més poblat del planeta beuen aigua parcialment contaminada; el 70% dels rius xinesos o bé s'estan secant o bé estan contaminants; l'excés d'explotació de la terra, l'erosió

del sòl i la tala indiscriminada dels boscos han provocat que la desertització afecti més del 28% del territori xinès, afavorint l'èxode rural dels 870 milions de xinesos que viuen en el camp i veuen com la terra cultivable del gegant asiàtic es va reduint any rere any de forma dràstica.

Aquest pragmatisme xinès, sintetitzat en la famosa frase de Deng Xiaoping: "Tan se val que el gat sigui blanc o negre, el que importa és que cací ratolins", també és en el que es fonamenta la política exterior xinesa: "l'emergència pacífica". La política exterior és per a la Xina un mitjà per assolir el seu desenvolupament econòmic, la prioritat bàsica del règim comunista. El gegant asiàtic necessita un entorn internacional pacífic que li permeti concentrar les seves energies en el desenvolupament econòmic i li proporcioni els mercats, el capital i la tecnologia dels països desenvolupats, així com les matèries primeres dels països en vies de desenvolupament.

Com ja s'ha esmentat abans, el creixement de la Xina en un món globalitzat no deixa indiferent a ningú. Les empreses dels països industrialitzats veuen amb recel l'augment de les exportacions xineses contra les quals no poden competir en preu. Aquest fenomen ha provocat el tancament i també, la deslocalització de moltes empreses occidentals cap al país amb el mercat de consumidors més gran del món. Unes empreses que, si decideixen invertir en el difícil i quasi inaccessible (per la burocràcia) territori xinès, han de patir la falsificació i la pirateria dels seus productes, perdent milers de milions de dòlars. Però, avui en dia, qualsevol empresa que vulgui créixer ha d'anar a la Xina, malgrat els seus problemes en qüestió de la propietat dels drets intel·lectuals i d'accés al mercat.

En canvi, en els països en vies de desenvolupament, la Xina busca, a més d'un mercat on exportar els seus productes, la qual cosa ha beneficiat als sectors de la població amb un poder adquisitiu baix que no podien comprar certs productes, primeres matèries per explotar i garantir el seu creixement. Dit amb altres paraules, la Xina busca en aquest països un mercat colonial. En aquest sentit, la Xina vol ferro, soja, fusta, zinc i manganès del Brasil; porotos (mongetes), soja, cuir adobat, llana i ferro de l'Argentina; coure i cel·lulosa de Xile (país amb el qual té un Tractat de Lliure Comerç, TLC); petroli i gas de Veneçuela; tabac, productes químics, equips mèdics d'alta tecnologia, vacunes i mariscos de Cuba i petroli i diamants de l'Àfrica. A canvi, els països que ofereixen aquestes primeres matèries volen menys restriccions per exportar els seus productes a la Xina i obtenir acords comercials privilegiats. Però, per contra, els seus mercats interiors acullen els productes d'origen xinès, molt més barats, que posen en perill la indústria d'aquests països. Un exemple d'aquest fenomen és Mèxic i les seves maquiladores. A Ciutat de Juárez, el tancament de les maquiladores han ocasionat la pèrdua de més de 100.000 llocs de treball. No obstant, la Xina no només li està causant problemes en el seu mercat interior inundat de productes de baix cost, sinó que el gegant asiàtic li està causant problemes al país asteca a l'hora d'exportar els seus productes als Estats Units. Colòmbia és un altre exemple

de país que ha vist com les seves exportacions cap a Amèrica del nord han estat desplaçades per les xineses.

Respecte a l'Àfrica cal dir que l'augment dels productes xinesos en els mercats africans ha beneficiat aquelles persones amb un baix poder adquisitiu, però està perjudicant a aquells països amb una incipient indústria que es veu afectada perquè no pot competir ni en qualitat ni en preu amb el país asiàtic. En definitiva, en el colonialisme del segle XXI, la Xina hi té un paper destacat.

Davant aquesta situació, sembla ser que els únics països que s'han beneficiat del creixement econòmic de la Xina han estat els de l'Àsia, que són els únics que tenen una balança comercial amb superàvit respecte el gegant (excepte Japó, que té un important dèficit amb el país liderat per Hu Jintao). Tot i així, sí que és cert que aquests estan perdent inversions estrangeres en favor de la Xina.

Entre els països industrialitzats, Estats Units ha estat el més durament colpejat ja que rep el gruix del que s'importa de la Xina però no ha tingut molt d'èxit per exportar al seu ampli mercat. És per aquest motiu, el dèficit comercial amb la Xina, que es va arribar a plantejar el tema del proteccionisme i del boicot als productes xinesos. Els principals sectors afectats de la indústria americana han estat el tèxtil, la indústria del moble i la de les joguines. A més, les empreses que han traslladat la seva producció al país asiàtic han de patir la pirateria i la falsificació dels seus productes, fet que ocasiona que aquestes pateixin pèrdues de milions de dòlars.

Europa encara no ha experimentat plenament la crisi que podria provocar la invasió dels productes xinesos en el mercat de la Unió Europea (UE). Una crisi que no trigarà d'arribar per la finalització dels acords de les quotes d'importació de productes d'aquell país en el 2008. Fins ara, els països de la Unió Europea han tractat d'actuar sota comú acord en els assumptes xinesos, però aquesta actitud amaga els interessos divergents entre els països que tenen forts dèficits comercials amb la Xina (com el Regne Unit i Holanda) i els que només arriben a obtenir un dèficit petit (com Alemanya). Quan aquesta crisi comenci a afectar la indústria automobilística, una de les més amenaçades, es produiran les discrepàncies en el si de la UE.

VII. Com a altres països desenvolupats, encara que amb menor repercussió, el creixement de l'economia xinesa ha desestabilitzat a Espanya el mercat laboral, fomentant la fugida cap al seu territori de milers d'empreses en busca de mà d'obra barata (com Inditex o Famosa entre d'altres), i ha provocat el descens dels preus de centenars de productes pels seus baixos costos de producció.

El país asiàtic ven a baix cost, fet contra el qual les empreses espanyoles no poden competir i han de cessar els seus negocis. Davant aquesta situació, les empreses del sector reclamen a l'Administració, entre altres coses, incentius fiscals per la internacionalització de les empreses, crèdits *tous* per a promoure la inversió en tecnologia i apostar pel I+D, i ajudes per a la formació dels tre-

balladors. I és que, si no volen ser desbancades del mercat, les petites i mitjanes empreses del sector hauran d'abandonar la fabricació d'aquells gèneres de baix cost per començar a produir d'altres de més qualitat que els diferenciïn dels productes xinesos, i per això cal inversió en nous processos productius i innovació.

Els principals sectors afectats pel creixement econòmic xinès han estat el tèxtil i de la confecció, la indústria del moble i la de la joguina, igual que els Estats Units, però sense tanta repercussió. La majoria de les empreses d'aquests sectors han optat per traslladar la manufacturació dels seus productes al gegant asiàtic i conservar a Espanya aquelles que tenen alt valor afegit. No obstant, dissenyar a Espanya i produir a la Xina també té els seus inconvenients com, per exemple, la problemàtica de la pirateria. Tanmateix, els productors d'oli d'oliva verge serien un dels pocs beneficiats per l'augment de la demanda del mercat consumidor més gran del món.

A Catalunya, a més del sector tèxtil, el sector automobilístic també es veuria afectat, ja que a la Zona Franca de Barcelona es troben dues de les empreses més importants que hi ha al nostre país: SEAT i Nissan. Aquestes indústries han de competir amb la Xina per tal d'evitar la seva deslocalització mitjançant una reducció dels costos de producció; una tasca gens fàcil perquè la mà d'obra és molt cara. La deslocalització també ha amenaçat i ha afectat altres sectors de la indústria com els dels electrodomèstics. En els darrers anys Philips, Samsung i Panasonic han tancat les seves plantes productives catalanes per traslladar-les a la Xina, on els costos de producció són més barats i els beneficis més alts. Però no només la Xina rep inversions catalanes en el seu territori, Catalunya també en rep de la Xina, tot i que en menor mesura, sobretot en la zona del 22@ de la capital catalana, centre de les tecnologies i la informació.

Per altra banda, Catalunya ha de saber aprofitar l'augment del poder adquisitiu del xinès i de les seves ganes de viatjar per tal d'atraure'ls i aconseguir que visitin Catalunya. El sector porcí també se'n beneficiarà de l'augment del poder adquisitiu dels xinesos. La província de Lleida va triplicar l'exportació de porc en el 2007, respecte l'any anterior. Una exportació que es preveu que augmenti gràcies al protocol signat, el 15 de novembre del 2007, entre Espanya i la Xina, que permet l'exportació de carn fresca, despulls comestibles i pernil curat cap al país asiàtic.

Davant aquesta conjuntura, Espanya i Catalunya han de reestructurar la seva economia i oferir productes de gran qualitat i disseny que puguin competir amb els xinesos, productes barats però sense qualitat ni disseny. La Xina compta amb una classe mitjana de 60 milions aproximadament de persones desitjoses d'adquirir productes europeus, de gran qualitat i dissenys, i és aquí on els productes espanyols i catalans tenen cabuda.

VIII. Cal esmentar que la presència de les empreses espanyoles a la Xina mai ha estat fàcil. Espanya i la Xina van establir relacions diplomàtiques al

nivell d'ambaixada el 9 de març del 1973. No obstant, no va ser fins el viatge a la Xina del president Felipe González el 1985 que es va iniciar una política activa en matèria de comerç amb la finalitat de recolzar les empreses espanyoles que volien aprofitar les possibilitats de la reforma xinesa. El primer problema al qual es van enfrontar les empreses espanyoles que volien invertir a la Xina va ser el problema del finançament, per això el govern va oferir els anomenats crèdits FAD (del Fons d'Ajuda al Desenvolupament), que foren imprescindibles per situar-se a la línia de la competitivitat. Sense crèdits *tous*, les empreses xineses, que coneixien molt poc la capacitat industrial d'Espanya, probablement no haguessin considerat les empreses espanyoles capaces de satisfer els seus interessos, ja que aquestes s'enfrontaven a un altre problema, a més d'arribar tard al mercat xinès: Espanya era un país poc conegut i no es coneixia el seu potencial industrial. Malgrat l'ajuda institucional, van haver de passar uns quants anys fins que els projectes espanyols en el gegant asiàtic fructifiquessin. Un d'aquests projectes va ser el de Gao Le Gao a finals dels anys 80 i principis del 90. El famós Cola-Cao del grup Nutrexpa ha sabut, mitjançant la innovació, adaptar-se als gustos i necessitats del mercat xinès.

Les relacions diplomàtiques d'Espanya amb la Xina sempre han estat "magnífiques" tal com ho demostra la celebració l'any 2007 de l'"Any d'Espanya a la Xina". Tot i així, hi han hagut dos moments que han posat en perill les seves relacions bilaterals: l'any 1989, amb els Successos de Tiannamen, i l'any 2004, amb la crema de dues naus industrials amb sabates d'origen xinès a Elx com a protesta contra l'aixecament de les quotes d'importació de calçat xinès a la Unió Europea, previstes a partir de l'1 de gener del 2005.

IX. D'altra banda, l'estratègia xinesa en l'àmbit internacional de la Xina també persegueix la reunificació nacional per tal de garantir la supervivència del propi sistema polític actual xinès, ja que, després del enderrocament internacional del comunisme i la decidida aposta del govern xinès per l'economia de mercat, la legitimitat del sistema polític descansa en dos pilars: l'econòmic i el nacionalista. És a dir, el Partit Comunista ha de garantir el desenvolupament i el benestar de la població, d'una banda, i d'altra banda, el manteniment de la unitat, la integritat i la independència del país, per tal de justificar la seva presència. Per aquests motius, la Xina veu amb recel qualsevol acte d'independentisme o autodeterminació que duen a terme tan el Tíbet com Taiwan.

Pel que fa a la presència de la Xina en els organismes internacionals, cal dir que des del seu ingrés en l'Organització Mundial del Comerç, cada vegada té més importància, pes i participació en el panorama i en internacionals com l'Organització de les Nacions Unides (ONU), a la qual es va incorporar el 1971, desplaçant a Taiwan i començant el seu procés gradual d'incorporació a la Comunitat internacional, procés que ha culminat amb el seu ingrés a l'OMC.

El govern xinès creu que la seva participació cada cop més activa en l'ONU i en els seus organismes ajudarà a crear un món "multipolar" mitjançant el reforç de les relacions i fòrums multilaterals per tal d'evitar una hegemonia absoluta dels Estats Units. Així mateix, la Xina també participa en altres organismes regionals i interregionals com l'organització de Cooperació Econòmica Àsia-Pacífic (APEC), que té com a objectius principals la liberalització del comerç i la inversió, el foment dels negocis i la cooperació econòmica i tècnica; l'Associació d'Estats del Sud-est Asiàtic (ASEAN) en la qual la Xina participa en el fòrum de diàleg conegut com "ASEAN+3", juntament amb el Japó i Corea del Sud, en no pertànyer directament a aquesta organització que té com a objectius principals accelerar el creixement econòmic i mantenir la pau de la regió. Altres organismes en els quals el gegant asiàtic també és present són El Fòrum Regional ASEAN (ARF), els reptes del qual són: trobar una solució a les disputes territorials en el mar de la Xina Meridional, solucionar el conflicte de les dues Corees i l'enfrontament indopakistani i garantir l'estabilitat de l'independitzat Timor Oriental; i l'"ASEM" o "Asia-Europe Meeting" constitueix un procés o fòrum informal de diàleg i cooperació entre els membres de la Unió Europea i la Comissió Europea, per un costat, i deu estats asiàtics entre els quals s'inclou la Xina.

X. Respecte al treball de camp en la nostra ciutat podem afirmar que la comunitat xinesa de Sabadell, amb 786 xinesos, prové majoritàriament de Shanghai i ha vingut perquè tenia algun familiar en la nostra població. A més, els xinesos són una societat molt tancada i dedicada plenament als seus negocis que amb dificultats parlen el castellà i no parlen gens de català. Un dels problemes a l'hora de fer la nostra recerca va ser el problema de l'idioma. Els xinesos no ens entenien quan els fèiem la nostra entrevista. Això quan ens volien atendre, perquè molts no van voler parlar amb nosaltres, tot i portar de mitjana cinc anys a Sabadell. A Sabadell, segons dades de l'Oficina d'Atenció Ciutadana de Sabadell, a principis del 2007 hi havia 17 negocis amb propietari xinès (la qual cosa considerem incorrecta perquè vam recórrer una quantitat similar de basars, sense comptar els restaurants, només pel centre i nord de Sabadell, i ens van restar per recórrer tot el sud on hi ha també una gran concentració de negocis xinesos). Com a anècdota, cal esmentar que l'aeroport de Sabadell és un dels pocs aeroports europeus que ha obtingut la llicència de la Xina per instruir els futurs pilots d'avió xinesos, ja que a la Xina el sector de l'aviació està patint un boom i a les seves escoles d'aviació no hi ha suficients places per a satisfer la demanda de pilots.

XI. En poques paraules, la presència de la Xina en un món globalitzat està creixent tant a nivell econòmic, com social i polític, amb la qual cosa cal aliar-se amb la Xina, en no poder derrotar-la. A partir del 2050, la Xina destronará

els Estats Units del lloc preminent que ocupa actualment, i es convertirà en el centre de poder del món. Aquesta previsió coincideix amb el corrent historiogràfic que afirma que al llarg de la història el centre de poder del món s'ha anat traslladant de l'est cap a l'oest –de Mesopotàmia a Egipte, d'Egipte a Roma, de Roma a Europa, d'Europa als Estats Units i ara d'Estats Units a la Xina? D'aquesta manera, el centre de poder del món es traslladarà novament cap a l'oest i el gegant asiàtic es convertirà en la nova potència mundial, potser no socialment perquè està perdent les seves tradicions en favor de les occidentals, però sí econòmicament.